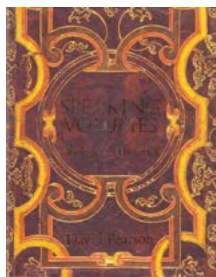

TIPY Z KNIHOVNY KNIHOVNICKÉ LITERATURY

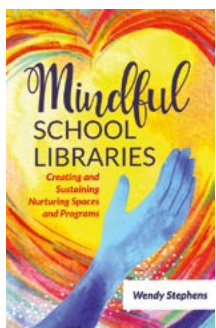

Speaking volumes: books with histories / David Pearson. Oxford: Bodleian Library Publishing, [2022]. ix, 230 stran: ilustrace, faksimile. ISBN 978-1-85124-562-8.

Lidé stále více uznávají, že kulturní a vzdělávací hodnota knih nespočívá pouze v jejich tištěném obsahu, ale také v jejich hodnotě jako historických artefaktů. Jednotlivá kniha nám může poskytnout mnoho informací o tom, jak byla v průběhu let používána a vnímána. V publikaci *Speaking volumes: books with histories* se představují zajímavé exempláře od raného středověku po současnost, ze soukromých i veřejných sbírek. Najdete zde knihy poškozené kulkami nebo graffiti, knihy zachráněné z ohně nebo vody, nebo dokonce knihy „zamaskované“ jako úplně jiné texty – pro ochranu v nebezpečných časech. Znamky vlastnictví, ať už je to nádherná umělecká vazba nebo skromný rodinný zápis, osvětlují historii, gramotnost, zatímco studentské čmáranice ze 16. století a různé poznámky a anotace jsou známkami vývoje čtenářství v průběhu věků.

Signatura této knihy je Xa 42.512.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000095965&local_base=KKL

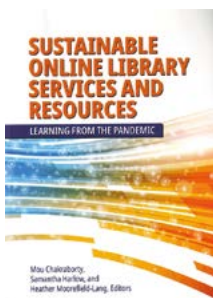
Mindful school libraries: creating and sustaining nurturing spaces and programs / Wendy Stephens. Santa Barbara: Libraries Unlimited, an imprint of ABC-CLIO, LLC, [2021]. xv, 134 stran. ISBN 978-1-4408-7527-4.

Stres a napětí z pandemie COVID-19 jen prohloubily traumata, kterým již mnoho studentů čelilo dříve. Sociální a emocionální učení se právě teď dostává do popředí zájmu vzdělávání. Pedagogové hledají a nacházejí způsoby, jak pomoci studentům, kteří mají potíže. Kniha Wendy Stephensové si klade za cíl ukázat, jak školní knihovny mohou reflektovat potřeby svých často stresovaných uživatelů a pomáhat jim překonávat stres, úzkost (jde i o úzkost z knihovny, z nejistoty při vyhledávání informací). Každá z 11 kapitol této knihy spojuje aspekt „všímavosti“ (*mindfulness*) se službami knihovny. Autorka sleduje využití prostor knihoven, jejich služeb a informací, fondu, zásad a postupů. Povzbuzuje knihovníky, aby záměrně uvažovali o tom, jak mohou knihovny nejlépe sloužit studentům, učitelům i komunitě. Představuje mechanismy zvládání rizikových studentů (od dechových cvičení po meditaci), vytváření prostředí mimo třídu, ve kterém mohou sami studenti prozkoumat své schopnosti regulovat a ovládat svoje sociální a emocionální reakce, naučit se dovednostem, které mohou podpořit vyhledávání a analýzu informací. Role školních knihoven při podpoře všímavosti ve 21. století by mohla být paralelou k hledání intelektuální stimulace a sebezdokonalování, jimiž se vyznačovalo hnutí veřejných knihoven na konci devatenáctého století. Autorka také připomíná samotným knihovníkům, aby

nezanedbávali vlastní duševní a fyzické zdraví. Knihovna již v mnoha ohledech podporuje sociální a emocionální zdraví studentů tím, že nabízí bezpečné a přívětivé prostředí, kde mohou knihy vyhledat bez obav z hodnocení.

Signatura této knihy je Tf 42.488.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000094547&local_base=KKL

Sustainable online library services and resources: learning from the pandemic / Mou Chakraborty, Samantha Harlow and Heather Moorefield-Lang, editors. Santa Barbara; Denver: Libraries Unlimited, an imprint of ABC-CLIO, LLC, [2023]. x, 257 stran. ISBN 978-1-4408-7925-8.

Pandemie nemoci COVID-19 pozměnila knihovnické služby a zdroje, zasáhla všechny typy knihoven (akademické, veřejné, odborné atd.) V dané knize knihovníci, pedagogové a učitelé z celého světa píší o tom, jak orientovali služby a zdroje online, aby i nadále sloužily uživatelům během pandemie i po ní, a také o tom, které služby a programy budou udržitelné a schopné dalšího rozvoje. Poskytování programů a služeb online umožňuje knihovníkům reagovat na mnoho různých situací, i mimořádných, na události a výzvy. Tato kniha je popisem zkušeností, které knihovníci získali, a postupů, které zavedou v budoucnu. V knize je rozmanitá škála pohledů na to, jak se online vzdělávání změnilo a rozrostlo, se zaměřením na to, jaké knihovní služby a zdroje, které zde zůstanou.

Signatura knihy je Sdf 42.489.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000095605&local_base=KKL

Tvoříme knihovnu. Národní!: strategie rozvoje Národní knihovny České republiky na léta 2024–2027. Praha: Národní knihovna České republiky, 2023. 64 stran: barevné ilustrace. ISBN 978-80-7050-797-1.

Publikace seznamuje čtenáře se strategií rozvoje Národní knihovny České republiky v oblastech jejích služeb veřejnosti, uchování národního kulturního dědictví, digitálního obsahu, jejího celostátního metodického působení v systému knihoven ČR, mezinárodního postavení, vědy a výzkumu a také personálního a profesního rozvoje. Dokument byl zpracován skupinou odborníků na základě analýzy vnějších a vnitřních podmínek a vlivů a definuje cíle, kterých by mělo být v jednotlivých klíčových oblastech činnosti knihovny dosaženo v roce 2027.

Signatura knihy je Tab 42.516.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000096020&local_base=KKL

Picture-work: how libraries, museums, and stock agencies launched a new image economy / Diana Kamin. Cambridge, Massachusetts; London, England: The MIT Press, [2023]. xv, 308 stran: ilustrace, faksimile. ISBN 978-0-262-54700-0.

Autorka se věnuje vývoji vizuální kultury na příkladu sbírek obrázků v knihovnách a muzeích od jejich počátků až po dnešní kaleidoskopické digitální sdílení fotografií a „obrazovou ekonomiku“, kterou během dvacátého století rozvíjely velké americké instituce. Kniha zkoumá, jak tři z těchto institucí – New York Public Library, Museum of Modern Art a agentura H. Armstrong Roberts Inc. – rozvíjely chápání fotografického obrazu a zároveň budovaly rozsáhlé sbírky obrázků. Diana Kamin ukazuje, jak se veřejnost „propojuje“ s těmito kolekcemi obrázků prostřednictvím systémů klasifikace a vyhledávání. Tyto interakce zase utvářejí současnou obrazovou kulturu, včetně konceptů autorství, umění, majetku a hodnoty, stejně jako logiky indexování, hyperlinkování atd. Tyto interakce společně vytvořily koncept obrázku jako *zcizitelného obsahu*, který se zvýraznil s příchodem digitálních technik pro správu sbírek obrázků. V zájmu doplnění komplikovaného obrazu období digitalizace v 90. letech kniha zahrnuje také rozhovory s fotografy, autory systémů správy digitálního obsahu, knihovníky a umělci o jejich pracovních postupech.

Signatura je Oaaf 42.500.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000095876&local_base=KKL

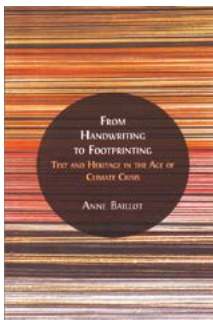

Le livre et la bibliothèque: la quête des savoirs et de la culture: mélanges offerts à Marcel Lajeunesse / Sous la direction de Carol Couture et Éric Leroux. Québec (Québec): Presses de l'Université du Québec, [2023]. xx, 330 stran: ilustrace, portréty, faksimile. ISBN 978-2-7605-5802-1.

Publikace představuje knihovnu jako privilegovaný objekt a místo hledání, vědění a kultury. Ať už přemýšlíme jakkoliv, nejsou knihy a knihovny tím nejlepším způsobem, jak reagovat na základní potřebu, kterou všichni musíme znát a rozvíjet? Kniha jako médium poznání a knihovna jako prostředí pro vyhledávání a zkoumání znalostí vždy poskytovaly důležitý příspěvek k učení, pokroku, k evoluci člověka. Tato kniha je také příležitostí vyzdvihnout bohatou kariéru profesora Marcela Lajeunesse, který se více než 50 let věnoval knihovnictví a informační vědě. Díky své práci tento významný badatel učinil historii quebeckých knihoven a knih známou po celém světě.

Signatura knihy je Kdb 42.509.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000095974&local_base=KKL

From handwriting to footprinting: text and heritage in the age of climate crisis / Anne Baillot. Cambridge, UK: Open Book Publishers, [2023]. 169 stran. ISBN 978-1-80511-087-3.

Jak v současnosti uchováváme a zpřístupňujeme texty? A budou naše nynější metody udržitelné v budoucnu? Anne Baillot, profesorka Univerzity Le Mans, se snaží na tuto otázku odpovědět tím, že nabízí podrobnou analýzu metod, které umožňují přístup k textovým materiálům, zejména ke knihám s literárním obsahem. Využívá své rozsáhlé odborné znalosti v oblasti humanitních věd, aby vytvořila přehled měnících se hranic přístupu k literárnímu dědictví v průběhu

staletí. Počínaje historickým přístupem k archivačním technikám (podmínky uchovávání, vedení záznamů, oceňování), přechází ke specifickým digitální archivaci a zkoumá podobnosti a rozdíly mezi analogovými a digitálními archivy. Pojednává o způsobech reprezentace textu v digitálním kontextu, podrobněji vysvětluje, jak převést textový obsah z obrazové formy (skenování) do textových formátů, vymezuje kritéria pro definování kvality digitálního textu relevantního pro kulturní dědictví. Zkoumá negativní dopady digitálního publikování a archivace na životní prostředí a navrhuje alternativní model uchovávání a šíření, který uvádí do souladu s hodnotami společenské odpovědnosti a udržitelnosti v době klimatické krize. Zvažuje environmentální náklady na množství, kvalitu, oběh a složitost informací, kterých bylo dosaženo v severozápadních zemích, zabývá se kritérii pro měření environmentálního dopadu produkce, šíření a uchovávání textů a předvídá budoucí strategie pro textový obsah v kontextu většího respektu k omezeným přírodním zdrojům, které máme k dispozici. Tato kniha je neocenitelnou četbou pro každého, kdo se zajímá o dějiny textů z lingvistického nebo filologického hlediska, stejně jako pro ty, kteří pracují na publikačních, archivních či infrastrukturních projektech, jež vyžadují uchovávání textů, nebo chtějí vědět, jak vytvořit ohleduplnější připojení k digitalizovanému materiálu.

Signatura této knihy je Oaagb 42.505.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000096012&local_base=KKL

Slovinci in cesarska cenzura od Jožefa II. do prve svetovne vojne: katalog razstave v Narodni in univerzitetni knjižnici: = Slovenians and imperial censorship from Joseph II to the First World War: catalogue of the exhibition in the National and University Library / uredil / edited by Marijan Dovič. Ljubljana: NUK / ZRC SAZU, 2023. 157 stran: ilustrace, faksimile. ISBN 978-961-7091-35-9.

Cenzura je nevyčerpatelné a věčně aktuální téma. V historii střetávání Slovinců s cenzurou bylo období mezi vládou Josefa II. a první světovou válkou, která přinesla konec monarchie, jednou z nejzajímavějších a nejdynamičtějších epoch. V tomto období, které je revolucí 1848 téměř symetricky rozděleno na dvě části, vznikaly první noviny ve slovinštině a sílilo národní hnutí. Na utváření všech těchto procesů se významně podílela císařská cenzura, až do roku 1848 v podobě tzv. „předcenzury“, kterou prováděla policejní a cenzurní síť. Po ní následovala tzv. „postcenzura“, která problémové

autory nemilosrdně držela na uzdě pomocí soudního aparátu. Bohatě ilustrovaný katalog, připravený pro výstavu Slovinci a císařská cenzura od Josefa II. do první světové války (*Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani*, 25. 5. – 25. 11. 2023), byl pečlivě navržen tak, aby ukázal zásadní roli cenzury při utváření slovinské literatury a kultury.

Signatura je Xe 42.368.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000095565&local_base=KKL

Deichman Bjørvika: Oslo Public Library / edited by Lars Müllerr and the architects; text by Niklas Maak, Elif Shafak, Liv Sæteren; photographs by Einar Aslaksen, Iwan Baan, Hélène Binet. Zürich: Lars Müller Publishers, [2022]. 271 stran: ilustrace, plány. ISBN 978-3-03778-650-5.

Ve světě, kde jsou informace dostupné online téměř neomezeně, je třeba přehodnotit roli knihoven. Vynikajícím příkladem je nová veřejná knihovna v norském Oslu. Na rozdíl od tradičního pojetí knihoven jako archivů představuje tato impozantní budova interpretaci knihovny jako živého místa setkávání a setrvání – nový typ veřejného prostoru. V knize je podrobně zdokumentován vznik knihovny od návrhu architektů až po otevření dokončené budovy. Eseje spisovatelky Elif Shafakové a dlouholeté ředitelky knihovny Liv Sæterenové vysvětlují význam knihoven jako místa setkávání a sociálních kontaktů. Kniha je samozřejmě doplněna fotografiemi zachycujícími architekturu a atmosféru nového místa norského hlavního města.

Signatura knihy je Aac 42.504.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000095529&local_base=KKL

Zpracovala: Zuzana Vavrošová

VAVROŠOVÁ, Zuzana. Tipy z Knihovny knihovnické literatury. *Knihovna: knihovnická revue*. 2024, roč. 35, č. 1, s. 65—69. ISSN 1801-3252.